

Čtyři archetypální postavy:

Psychologické typy jsou součástí širší dynamiky psychické energie, která obsahuje čtyři archetypální postavy. Tyto postavy spolu fungují ve dvojicích, kde jedna postava je vědomá a je vyvážena svým nevědomým protějškem.

1. Dvojice: já a stín

Pod „já“ je třeba chápat onen komplexní faktor, k němuž se vztahují všechny obsahy vědomí. Tvoří do jisté míry centrum pole vědomí a v míře, v jaké pole vědomí zahrnuje empirickou osobnost, je já subjektem všech osobních aktů vědomí. Žádný obsah není vědomý, není-li představen subjektu.

Já je středem pole vědomí a dává jedinci pocit smyslu a identity. Uspořádává vědomou mysl, je prostředníkem mezi vědomím a nevědomím. Já je cenným „světlem“ vědomí, které je vždy třeba hlídat.

Stín je morálním problémem, který je výzvou pro jáskou osobnost, neboť nikdo není s to rozpoznat a uvědomit si stín bez značného vynaložení morální odpovědnosti. Vždyť při tomto uvědomění jde o to uznat temné aspekty osobnosti jako skutečně existující.

Všechny méněcenné, primitivní a živočišné vlastnosti, vytěsněné já tvoří stín, který má kompenzující vztah ke „světlu“ já. Stín je „to, čím člověk nechce být“. Je stejného pohlaví jako jedinec. Může se objevovat ve snech, fantaziích, nebo může být projikován.

2. Dvojice: persona a obraz duše

V podstatě **persona** není nic „skutečného“. Je kompromisem mezi individuem a společností v tom, „jako co se člověk jeví“. Přijímá jméno, získává titul, představuje úřad a je to či ono. Můžeme se často dopustit omylu a považovat ji i vcelku za něco „individuálního“ ona je však, jak její jméno říká, pouze maska kolektivní psyché, maska, jež individualitu předstírá, vede ostatní i člověka samého k přesvědčení, že je jedinečný, zatímco je to jen hraná role, kterou promlouvá kolektivní psyché.

Nevědomou stránkou persony je **obraz duše** – **animus** a **anima**. Obraz duše vždy představuje opačné pohlaví, než má jedinec.

Obrazem duše muže je žena: anima

Obrazem ženy je muž: animus

Mušský obraz duše se v průběhu věků objevil v mnoha formách, ale vždy s neodolatelnou a okouzující tajemnou povahou Eróta (Eros, láska), jako archetyp života samého, znázorněný v obrazech země a vody.

Naprosté ztotožnění s animou může vést k homosexualitě nebo transvestitismu.

Ženský obraz duše má povahu Loga (Logos, rozum), hledání poznání, pravdy a smysluplné činnosti, často je znázorňovaný obrazy vzduchu a ohně. Animus je projikován na muže, ke kterému má žena emoční vztah.

Nadměrné ztotožnění s animem dělá ženu zatvrdelou a pánovitou, toužící po moci a nepochopitelně neústupnou.

Komplementární obrazy

Muži jsou ve svém vědomém zaměřeni polygamní, anima to tedy vyvažuje jako jediná žena v nevědomí.

Ženy jsou ve svém vědomém zaměřeni monogamní, animus se objevuje v doplňkové podobě jako skupina mužů.

